

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ ” 2019 р.

Національний університет водного господарства та природокористування

06-02-82

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

«Облік розрахунків за податками»
«Tax calculations accounting»

Напрями підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка»,
6.030505 «Управління персоналом та економіка праці»,
6.030508 «Фінанси і кредит»

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік розрахунків за податками» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за напрямками підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит». – Рівне: НУВГП, 2019. – 17 с.

Розробник: О.В. Павелко, доцент кафедри обліку і аудиту, кандидат економічних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол від « ____ » _____ 2019 року № ____

Завідувач кафедри обліку і аудиту:

к.е.н., доцент _____ Н.М. Позняковська

Схвалено науково-методичною радою ННІЕМ

Протокол від « ____ » _____ 2019 року № ____

Голова науково-методичної комісії:

к.е.н., доцент _____ Л.Г. Сіпайло

ВСТУП

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Облік розрахунків за податками» складена відповідно до навчальних планів підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Облік розрахунків за податками» є складовою частиною циклу вибірових навчальних дисциплін для підготовки студентів за напрямом 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит».

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів: Транснаціональні корпорації, Управління операціями з експорту-імпорту, Управління витратами на персонал, Фінансовий ринок, Управління корпоративним капіталом тощо, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, зокрема Податкового кодексу України, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених завдань.

АНОТАЦІЯ

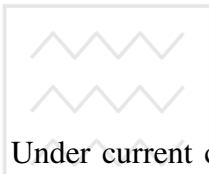
В умовах сьогодення знання з обліку розрахунків за податками є особливо цінними для працівників економічних, маркетингових, облікових служб усіх господарюючих суб'єктів. Представники будь-якого відділу підприємства повинні знати, які податки сплачує підприємство, які існують нарахування та утримання із заробітної плати, які податки включаються до ціни товарів, робіт, послуг.

Податки є досить важливим інструментом, відтак, знання з навчальної дисципліни «Облік розрахунків за податками» дозволяють з'ясувати економічну сутність понять, що застосовуються у податковій системі, та осягнути механізм формування податків, що створює можливість впливу на їх рівень за допомогою певних важелів.

Дисципліна «Облік розрахунків за податками» базується на знаннях, одержаних з інших дисциплін фундаментальної підготовки бакалавра і, в свою чергу, є основою для вивчення інших дисциплін фахової підготовки.

Ключові слова: облік, розрахунки, податки, заробітна плата, загальнодержавні податки, місцеві податки, ставки податків.

Національний університет водного господарства та природокористування

ABSTRACT

Under current conditions, knowledge of tax calculations accounting is particularly valuable for employees of economic, marketing, accounting services of all business entities. Representatives of any department of the enterprise should know what taxes the enterprise pays, which there are deductions from the salary, which taxes are included in the price of goods, works and services.

Taxes are a very important tool, so knowledge of the discipline «Tax calculations accounting» allows us to find out the economic essence of the concepts used in the tax system and to understand the mechanism of tax formation, which creates the possibility of influencing their level with the help of certain levers.

Discipline «Tax calculations accounting» is based on the knowledge gained from other disciplines of fundamental bachelor preparation and, in turn, is the basis for studying other disciplines of professional training.

Key words: accounting, calculations, taxes, wages, national taxes, local taxes, tax rates.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Вибіркова	
	Напрями підготовки: 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит»		
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
		7-й	7-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
		18	2
Тижневих годин для денної форми навчання:		Практичні	
		16	8
аудиторних – 3,1;		Самостійна робота	
СРС – 5,9		56	80
		Індивідуальні завдання	
	-	-	
	Форма контролю: залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи та індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 51,7 % та 58,3 %
для заочної форми навчання – 11,1 % та 88,9 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Облік розрахунків за податками» вивчається студентами денної та заочної форми навчання згідно з навчальним планом.

Мета дисципліни «Облік розрахунків за податками» – вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання дисципліни «Облік розрахунків за податками»:

- 1) вивчення теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики;
- 2) ознайомлення з методикою розрахунків і порядком сплати прямих та непрямих податків та зборів (обов'язкових платежів) юридичними та фізичними особами;
- 3) вивчення альтернативних систем оподаткування;
- 4) ознайомлення з діяльністю Державної фіскальної служби України;
- 5) засвоєння основних понять податкової системи;
- 6) набуття практичних навичок визначення податків і зборів, ведення обліку розрахунків за ними з метою прийняття правильних управлінських рішень в ході фінансово-господарської діяльності.

Предмет навчальної дисципліни: економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

Вивчивши дисципліну «Облік розрахунків за податками» студенти **повинні знати:**

- поняття та складові елементи податкової системи, основи її організації;
- методику розрахунку основних податків та зборів (обов'язкових платежів);

- методику обліку розрахунків за загальнодержавними та місцевими податками;
- основні проблеми податкової системи та напрями її вдосконалення.

Також студенти **повинні вміти**:

- розраховувати податкові зобов'язання, враховуючи особливості діяльності суб'єктів господарювання;
- вести облік розрахунків за податками, які сплачують господарюючі суб'єкти;
- складати на основі проведених розрахунків відповідні звітні форми: декларації, розрахунки, звіти;
- визначати вплив податкових платежів та інших обов'язкових платежів неподаткового характеру на результати фінансового-господарської діяльності підприємства;
- використовувати методи податкового планування.

Вивчення дисципліни надасть можливість студентам оволодіти навичками (**компетенціями**):

- підтримки належного рівня економічних знань та постійного підвищення своєї професійної підготовки;
- здатність і готовність здійснювати, в межах своєї професійної діяльності в обсязі посадових обов'язків, контроль здійснення певних економічних процесів та їх відповідності до схвалених планів, норм і вимог, інструкцій та рішень;
- знання і розуміння основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності;
- формування обліково-аналітичної інформації для ефективного управління діяльністю підприємства.

Результатами вивчення дисципліни «Облік розрахунків за податками» студентами відповідно до ОПП вищої освіти напрямів підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти мають стати:

- дотримання здорового способу життя, виявлення турботи про здоров'я і безпеку життєдіяльності співробітників, прагнення до збереження навколишнього середовища;
- обґрунтування ефективності прийняття рішення з використанням обліково-аналітичної інформації та розуміння організаційно-економічного механізму управління підприємством;
- аналіз розвитку системи і моделей обліку та оподаткування на національному й міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Адміністрування податків і зборів

Тема 1. Сутність і види податків

Поняття податків. Соціально-економічна сутність податків. Функції податків. Фіскальна функція податків. Регулююча функція податків. Стимулююча функція податків.

Класифікація податків. Прямі та непрямі податки. Державні та місцеві податки і збори.

Характеристика елементів податку. Види податкових ставок. Пропорційні, прогресивні, регресивні ставки.

Тема 2. Організація податкової системи, функції Державної фіскальної служби України

Поняття податкової системи та податкової політики. Еволюція податкових систем. Характеристика системи оподаткування України. Принципи податкового законодавства.

Визначення податкового контролю та способи його здійснення. Структура Державної фіскальної служби України, її завдання та функції.

Податкові перевірки: види, порядок і строки проведення. Оформлення результатів перевірок.

Тема 3. Облік платників і надходжень податків до бюджету

Загальні положення щодо обліку платників податків. Особливості взяття на облік юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Державний реєстр фізичних осіб – платників податків.

Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Строки сплати зобов'язань. Податкова застава.

Змістовий модуль 2. Система оподаткування України

Тема 4. Податок на додану вартість

Податок на додану вартість як форма непрямого оподаткування. Суть податку на додану вартість, його призначення та ставки.

Платники податку на додану вартість, вимоги щодо реєстрації. Об'єкт оподаткування і податкова база. Операції, звільнені від оподаткування. Податковий кредит. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті, строки проведення розрахунків. Первинний облік податку, бухгалтерський облік ПДВ, податкова документація з податку на додану вартість.

Тема 5. Акцизний податок

Акцизний податок: платники, об'єкти оподаткування, база оподаткування. Перелік підакцизних товарів та ставок податку. Порядок обчислення та сплати акцизного податку. бухгалтерський облік акцизного податку.

Законодавчі зміни у сфері обігу спирту, алкоголю та тютюну, передбачені ПКУ.

Тема 6. Податок на прибуток підприємств

Податок на прибуток підприємств у податковій системі України: сутність і значення. Платники податку на прибуток.

Порядок визначення об'єкту оподаткування: визначення та склад доходів, дата визнання доходів від продажу товарів (робіт,

послуг), склад витрат та порядок їх визнання, дата визнання витрат, що формують собівартість, заборони та обмеження на витрати.

Податковий облік основних засобів та нематеріальних активів. Пооб'єктне нарахування амортизації.

Ставки податку на прибуток. Чинний порядок обчислення податку на прибуток. Пільги та звільнення від оподаткування.

Тема 7. Податок на доходи фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб: платники, об'єкти оподаткування, база оподаткування. Податкові агенти.

Податкові соціальні пільги. Особливості оподаткування окремих видів доходів. Неоподатковувані доходи. Поняття податкової знижки. Декларування доходів та сплата податку за наслідками року. Бухгалтерський облік ПДФО.

Тема 8. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Поняття суб'єктів малого підприємництва. Спрощена система оподаткування обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.

Єдиний податок та його податкові елементи. Бухгалтерський облік єдиного податку. Платники єдиного податку. Об'єкти оподаткування. Ставки єдиного податку. Умови переходу на спрощену систему оподаткування. Терміни сплати податку.

Тема 9. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Сутність єдиного соціального внеску. Платники, база нарахування єдиного внеску. Розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску.

Бухгалтерський облік ЄСВ. Відповідальність за порушення законодавства про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Звіт щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

4. Структура навчальної дисципліни «Облік розрахунків за податками»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	ср		л	п	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Адміністрування податків і зборів												
Сутність і види податків	7	2	2	-	-	5	12	1	1	-	-	10
Організація податкової системи, функції Державної фіскальної служби України	9	2	-	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Облік платників і надходжень податків до бюджету	7	2	-	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1:	23	6	2	-	-	15	22	1	1	-	-	20
Змістовий модуль 2. Система оподаткування України												
Податок на додану вартість	11	2	6	-	-	3	13	1	2	-	-	10
Акцизний податок	9	2	2	-	-	5	11	-	1	-	-	10
Податок на прибуток підприємств	7	2	-	-	-	5	11	-	1	-	-	10
Податок на доходи фізичних осіб	14	2	2	-	-	10	11	-	1	-	-	10
Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	14	2	2	-	-	10	11	-	1	-	-	10
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	12	2	2	-	-	8	11	-	1	-	-	10
Разом за змістовим	67	12	14			41	68	1	7			60

модулем 2:												
Усього годин	90	18	16	-	-	56	90	2	8	-	-	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
-	-	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Адміністрування податків і зборів			
1.	Сутність і види податків	2	1
2.	Організація податкової системи, функції Державної фіскальної служби України	-	-
3.	Облік платників і надходжень податків до бюджету	-	-
Змістовий модуль 2. Система оподаткування України			
4.	Податок на додану вартість	6	2
5.	Акцизний податок	2	1
6.	Податок на прибуток підприємств	-	1
7.	Податок з доходів фізичних осіб	2	1
8.	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	2	1
9.	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	1
	Разом:	16	8

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
-	-	-	-

8. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год. занять.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

8.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Сутність і види податків	5	10
2.	Організація податкової системи, функції Державної фіскальної служби України	5	5
3.	Облік платників і надходжень податків до бюджету	5	5
4.	Податок на додану вартість	3	10
5.	Акцизний податок	5	10
6.	Податок на прибуток підприємств	5	10
7.	Податок на доходи фізичних осіб	10	10
8.	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	10	10
9.	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	8	10
Разом:		56	80

Самостійну роботу студентів передбачено як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних занять час, що також проводиться у формі наукових рефератів за нижченаведеними питаннями відповідно до варіантів, визначених викладачем. Текстова частина викладається на стандартному папері формату А4 (210мм*297мм) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє, ліве

– 20 мм, праве – 10 мм. Самостійна робота може бути рукописною або друкованою і виконується українською мовою. Загальний обсяг тексту повинен становити не більше 10-15 сторінок.

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

-

10. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (із застосуванням PowerPoint), роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях використовуються методи діалогу, аналізу конкретних ситуацій, вирішуються ситуаційні завдання, задачі, кейси.

11. Методи контролю

Контроль знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється в усній і письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають теоретичну частину (тестові завдання) і практичну частину (розрахункові задачі).

Контроль роботи студентів проводиться за такими видами робіт:

- наявність лекційного матеріалу – шляхом перегляду конспектів;
- робота на практичних заняттях – шляхом усного опитування і перевірки виконаних практичних завдань;
- підготовка та презентація реферату;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.
2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):
- 0% – завдання не виконано;
40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;
100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1 (0-42)			Змістовий модуль 2 (0-70)						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
0-10	0-10	0-10	0-15	0-15	0-10	0-10	0-10	0-10	

Заохочувальні бали:

- підготовка наукової публікації – 5 балів;
- виступ з доповіддю на студентській науковій конференції – 5 балів.

У відомості результати навчання проставляються за двома шкалами – 100-бальною та національною.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90-100	Зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Павелко О.В. Методичні вказівки для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Облік розрахунків за податками» для студентів напрямів підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання. Рівне, 2019. 33 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу в цифровому репозиторії НУВГП: <http://ep3.nuwm.edu.ua>.

2. Павелко О.В. Методичні вказівки та завдання до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Облік розрахунків за податками» для студентів напрямів підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання. Рівне, 2019. 20 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу в цифровому репозиторії НУВГП: <http://ep3.nuwm.edu.ua>

14. Рекомендована література

14.1. Базова література

1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Андрущенко В. Л. Податкова система: Навчальний посібник. К., 2015. 416 с.

3. Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. Податкова система: Навчальний посібник. Одеса, 2014. 344 с.

4. Гречко А. В. Податкова система: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр». К., 2018. 171 с.

5. Левицька С.О. Свірко С.В., Осадча О.О. Облік і звітність в оподаткуванні: Підручник. Рівне, 2013. 298 с.

14.2. Допоміжна література

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс] (зі змінами, внесеними Законом України № 2164-VIII від 05.10.2017, № 2210-VIII від 16.11.2017). Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

7. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 08.07.2010 № 2464-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

8. Бондарева Т.Г., Нагавичко І.П. Бухгалтерський облік: [навч. посіб. для студ. за напрямом 6.030504]. Рівне, 2013. 200 с.

9. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки: Монографія за ред. к.е.н., проф. Й.Я. Даньківа. Ужгород, 2018. 300 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.